

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ ♦ ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

АРХЕОГРАФСКИ
ПРИЛОЗИ

47 ♦ 2025

АРХЕОГРАФСКИ ПРИЛОЗИ
ARCHEOGRAPHICAL PAPERS

47

Уређивачки одбор

ДР НИНА ГЛИБЕТИЋ
доцент, Универзитет Јејл, Њу Хејвен

ДР МИРОСЛАВ А. ЛАЗИЋ
научни сарадник, Институт за српски језик САНУ, Београд

ЖАНА ЛЕОНИДОВНА ЛЕВШИНА
руководилац сектора словенско-руске археографије, Руска национална библиотека,
Санкт Петербург

ДР АЛЕКСАНДЕР НАУМОВ
професор емеритус, Универзитет Ка Фоскари, Венеција
Супрасаљска академија, Супрасаљ

ДР ВИКТОР САВИЋ
редовни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду
научни саветник, Институт за српски језик САНУ, Београд

ДР ТАТЈАНА СУБОТИН-ГОЛУБОВИЋ
редовни професор, Филозофски факултет Универзитета у Београду

ДР БРАНИСЛАВ ТОДИЋ
редовни професор у пензији, Филозофски факултет Универзитета у Београду

ДР ВЛАДАН ТРИЈИЋ
научни сарадник, Народна библиотека Србије, Београд

АНАТОЛИЈ АРКАДЈЕВИЧ ТУРИЛОВ
научни саветник, Институт за славистику РАН, Москва
иностранни члан САНУ, Београд

ДР МИЛАНКА УБИПАРИП
научни сарадник, Народна библиотека Србије, Београд

ДР ИРЕНА ШПАДИЈЕР
редовни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду

Уредници

ДР ВЛАДАН ТРИЈИЋ
ДР МИРОСЛАВ А. ЛАЗИЋ

Секретар

ДР ЉИЉАНА И. ПУЗОВИЋ
научни сарадник, Народна библиотека Србије, Београд

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

АРХЕОГРАФСКИ ПРИЛОЗИ

47

Београд 2025

Editorial Board

NINA GLIBETIĆ, PhD

Assistant Professor, Yale Divinity School, Yale University, New Haven

MIROSLAV A. LAZIĆ, PhD

Research Associate, Institute for the Serbian Language of SASA, Belgrade

ZHANNA LEONIDOVNA LEVSHINA

Head of the Sector of Slavic-Russian Archaeography and Source Studies
of the Manuscripts Department, National Library of Russia, Saint Petersburg

ALEXANDER NAUMOW, DR SC.

Prof. em., Ca' Foscari University of Venice, Venice

The Supraśl Academy, Supraśl

VIKTOR SAVIĆ, DR SC.

Full Professor, Faculty of Philology, University of Belgrade

Principal Research Fellow, Institute for the Serbian Language of SASA, Belgrade

IRENA ŠPADIJER, DR SC.

Full Professor, Faculty of Philology, University of Belgrade

TATJANA SUBOTIN-GOLUBOVIĆ, DR SC.

Full Professor, Faculty of Philosophy, University of Belgrade

BRANISLAV TODIĆ, DR SC.

Retired Full Professor, Faculty of Philosophy, University of Belgrade

VLADAN TRIJIĆ, PhD

Research Associate, National Library of Serbia, Belgrade

ANATOLY ARKADYEVICH TURILOV

Principal Research Fellow, Institute of Slavic Studies RAS, Moscow

Foreign Member of SASA, Belgrade

MILANKA UBIPARIP, PhD

Research Associate, National Library of Serbia, Belgrade

Editors

VLADAN TRIJIĆ, PhD

MIROSLAV A. LAZIĆ, PhD

Secretary

LJILJANA I. PUZOVIĆ, PhD

Research Associate, National Library of Serbia, Belgrade

NATIONAL LIBRARY OF SERBIA
INSTITUTE FOR THE SERBIAN LANGUAGE OF SASA

ARCHEOGRAPHICAL PAPERS

47

Belgrade 2025

АРХЕОГРАФСКИ ПРИЛОЗИ излазе од 1979. године као научни годишњак Археографскога одељења Народне библиотеке Србије. Оснивање часописа било је замишљено у време Владимира Алексејевича Мошина и Димитрија Богдановића. Часопис је покренут када је начелник Одељења постао академик Александар Младеновић, први уредник Археографских прилога (бр. 1–29/30, 1979–2008). Потоњи уредници били су проф. др Томислав Јовановић (бр. 31/32–33, 2009–2011) и проф. др Татјана Суботин-Голубовић (бр. 34–46, 2012–2024). Почев од броја 47, часопис заједнички издају Народна библиотека Србије и Институт за српски језик САНУ.

У Археографским прилозима се објављују резултати археографских и са њима повезаних истраживања споменика српске, односно словенске средњовековне и послесредњовековне писмености, по чему је часопис јединствен у Србији и ширем окружењу. Прихватају се искључиво научни прилози који се објављују први пут, писани уз поштовање научних и етичких начела и правила, на основу двоструке рецензије.

Штампање овога броја Археографских прилога остварено је уз финансијску помоћ Министарства културе Републике Србије

САДРЖАЈ / CONTENTS

ЧЛАНЦИ И РАСПРАВЕ / ARTICLES AND STUDIES

ДРАГАНА АВИМОВИЋ / DRAGANA AĆIMOVIĆ

- Илустрација Христовог стишавања буре на Генисаретском језеру
у Мирослављевом јеванђељу..... 13–36
The Illustration of Christ Calming the Storm on the Sea of Gennesaret
in the Miroslav Gospel

МИЛЕНА МАРТИНОВИЋ / MILENA MARTINOVIĆ

- Копорињски (Српски) љетопис: археографски опис с издањем текста 37–58
The Koropinja (Serbian) Chronicle: An Archaeographical Description and a Text Edition

МИЛАНКА УБИПARIП / MILANKA UBIPARIП

ЉИЉАНА И. ПУЗОВИЋ / LJILJANA I. PUZOVIĆ

- Рукописни зборник из Збирке Народне библиотеке Србије (Рс 733)
у светлу најновијих археографских истраживања..... 59–119
The Miscellany from the Manuscript Collection of the National Library
of Serbia (Rs 733) in the light of the latest archaeological analysis

МИРОСЛАВ А. ЛАЗИЋ / MIROSLAV A. LAZIĆ

- Издања Зборника за путнике Божидара Вуковића:
структура, функција и културни контекст 121–149
The Editions of Božidar Vuković's Miscellany for Travellers:
Structure, Function, and Cultural Context

ЂЕРЋ МОР / ĐERĐ MOR

МИРОСЛАВ МАРЧИЋ / MIROSLAV MARČIĆ

- Папир, водени знаци и датовање другог млетачког издања
Октоиха петогласника..... 151–172
Paper, Watermarks, and the Dating of the Second Venetian Edition
of the Octoechos of the fifth tone

ЖАРКО ВОЈНОВИЋ / ŽARKO VOJNOVIĆ

- Рукописни молитвени свитак Историјског музеја Србије..... 173–201
The Manuscript Prayer Scroll of the Historical Museum of Serbia

ПРИЛОЗИ И ИЗВОРИ / CONTRIBUTIONS AND SOURCES

ВЛАДАН ТРИЈИЋ / VLADAN TRIJIĆ

Историјат и записи у сачуваним примерцима Рујанског четворојевањџеља 205–219
History and Inscriptions in the Preserved Copies of the Rujno Tetraevangelion

ПРИКАЗИ И КРИТИКЕ / REVIEWS AND CRITIQUES

НЕБОЈША ЂОРЂЕВИЋ / НЕВОЈША ĐORĐEVIĆ

Западна грана српске књижне културе..... 223–232
The Western Branch of Serbian Literary Culture

ДУШИЦА ГРВИЋ / DUŠICA GRVIĆ

Два издања српских рукописних књига у Мађарској 233–240
Two Editions of Serbian Manuscripts in Hungary

СЕБАЊА И ПОРТРЕТИ / REMEMBRANCES AND PORTRAITS

ВИКТОР САВИЋ / VIKTOR SAVIĆ

Проф. др Хајнц Миклас (Heinz Miklas, Univ. Prof. Dr. Dr. h. c.) 243–256
Prof. Dr Heinz Miklas (Univ. Prof. Dr. Dr. h. c.)

ЈАСМИНА М. НЕДЕЉКОВИЋ / JASMINA M. NEDELJKOVIĆ

Проф. др Гордана Јовановић..... 257–259
Prof. Dr Gordana Jovanović

ЛН Н СѢІѠ СЛОКЕ
УЛУ ПРАВДАНШ
А НѢ Н ѠМА ГА
НЕ Ѡ НШДА
КК РОДЫМНОТ
Н СЪДОКАОН
ОРО НЕДУЖНЫЕ
СТКО ЖЕУЫКШЮ

ПРОФ. ДР ХАЈНЦ МИКЛАС (HEINZ MIKLAS, UNIV. PROF. DR. DR. H. C.)
(Грац, 28. октобар 1948 – Беч, 13. децембар 2023)

У Бечу је децембра месеца 2023. године у 75. години умро професор Хајнц Миклас, велики слависта и човек без предрасуда, добронамеран, срдачан и драг према колегама из свих словенских земаља. Хајнц Миклас је рођен непосредно после Другога светског рата у аустријском Грацу (Graz), где је стекао целокупно образовање, и после класичне гимназије окончао студије словенске и енглеске филологије (1968–1971). Славистику је студирао код Линде Садник-Ајцетмилер (1910–1998) и Станислава Хафнера (1916–2006), чувених слависта (Линда Садник је учествовала у оснивању серије Monumenta linguae slavicae dialecti veteris, Хафнер је био врстан познавалац српскога средњег века), обоје словеначкога порекла, код којих је стекао одлична теоријска и практична знања. Потом се усавршавао на Софијском универзитету (1971–1972), под руководством Кирила Мирчева (1902–1975) и Љубомира Андрејчина (1910–1975). Из финансијских разлога накрат-

ко окончава студије и ради у Сједињеним Америчким Државама (1972–1973). Докторску дисертацију посвећену словенској Диоптри радио је три године (1973–1975) на изворној грађи у Бугарској, Совјетском Савезу, Југославији, Румунији и Грчкој, да би је одбранио у Грацу (1975). Као научни сарадник учествује на пројекту издавања словенских језичких споменика на Универзитету у Вирцбургу (Würzburg) у Баварској, где предаје и бугарски језик (1975–1976), прешавши, потом, на Универзитет у Фрајбургу (Freiburg) у немачкој савезној држави Баден-Виртемберг, близу тромеђе са Швајцарском и Француском (1977), уз ангажовање у науци и настави, пролазиви кроз различита научна звања. На истоме универзитету одбранио је хабилитацију издањем и анализом Берлинскога зборника, и пошто му је додељена Venia legendi за предмет „Словенска филологија“, изабран је за „приватдоцента“ (1988). Током свих

ових година наставиће повремена усавршавања у Бугарској, Грчкој, Совјетском Савезу и Југославији (касније и у Чешкој); у неколико наврата предаваће славистику и на другим универзитетима у Немачкој и Швајцарској као гостујући професор (Трир, Базел, Цирих). Наслеђује на професорском месту Харалда Јакшеа (1933–2014) на Институту за славистику Универзитета у Грацу (јануара 1993), а затим Франтишека Вацлава Мареша (1922–1994) на Институту за славистику Универзитета у Бечу (јуна 1993). Крајем исте године бива изабран за ванреднога професора на Универзитету у Фрајбургу (1993), а на пролеће наредне године трајно прелази на Универзитет у Бечу као редовни професор (1994), тамо где су некада предавали Франц Миклошич (1813–1891), Ватрослав Јагић (1838–1923), Вацлав Вондрак (1859–1925), Николај Сергејевич Трубецкој (1890–1938), Јосип Хам (1905–1986), Франтишек Вацлав Мареш и други угледни слависти. Ту ће, с управних места, као директор Института и председник Студијске комисије за славистику (1996–2000) у време крупних промена на аустријским универзитетима и у универзитетској славистици дати крупан допринос у преображају програма, увођењем предмета из бугаристике, словакистике и украјинистике. По његовој замисли и на његово залагање одржан је Аустријско-бугарски летњи семинар у Бугарској (1995–2005). Изабран је за члана Балканске комисије Аустријске академије наука (1995), где ће постати замеником председника (2008–2011); постаће чланом надзорних тела Аустријскога института за Источну и Југоисточну Европу (1999–2006) и научним руководиоцем новозаснованог мастер-програма Интердисциплинарних балканистичких студија на Универзитету у Бечу, оствариваног у сарадњи с Институтом за Дунавски регион и Средњу Европу, у чијем ће се управном одбору такође наћи (2007–2012). Бугарска средина, позната по томе што уме да награди истакнуте иностране палеослависте, показујући патерналистички однос према ћирилометодијевистици („старобугаристици“), препознала је и укупан рад проф. Микласа. А могли су то и други, али то нису учинили, нарочито и с много разлога српска научна средина. На Софијском универзитету „Свети Климент Охридски“ додељен му је почасни докторат (1997), нешто касније је изабран и за иностраног члана Бугарске академије наука (2006), а на концу његова живота универзитетски издавач из Софије преузеће и штампаће серију којој је посветио велики део свога рада (*Glagolitica Sinaitica*, Bd. 3–4 (2023); в. ниже и нап. 21–22, уп. 35). Ради вишестраног истраживања, издавања и представљања важних језичких споменика проф. Миклас ће основати Бечки археографски форум (*Wiener Archäographisches Forum*), који ће поред филолога окупити још и историчаре уметности, конзерваторе, хемичаре, микробиологе и информатичаре (2002). Такође, одмах по одласку у пензију (2013), он ће учествовати у оснивању универзитетскога Центра за визуелну и материјалну анализу културнога наслеђа у Бечу, у којем ће, заједно са стручним тимом, радити све до смрти (2014–2023).

Захваљујући своје изузетном образовању и вишедценијском усавршавању, радозналост духу и радној етици, као и важној улози у озбиљним научно-истраживачким установама и нарочито на Универзитету у Бечу – једном од неколико

кључних средишта славистике у целој свету (благодарећи историјским, политичким, географским и економским разлозима), Хајнц Миклас је био у прилици да се, кроз сарадњу с другима, огледа у области старословенистике у више праваца, неретко на драгоценој грађи и у изузетним условима за рад.¹ У својим истраживањима ће се кретати од кодикологије и палеографије до археографије у синтетичком и ширем смислу речи, затим кроз модерне студије графематике усмерене на оба словенска писма, потом кроз истраживања старословенскога језичког наслеђа на различитим нивоима, претежно на грађи конкретних извора, до читања и издавања рукописних текстова, увек тежећи целосном обухватању грађе у историјски сагледивом контексту, односно у њеној кореспонденцији с грчким и другим језичким, односно графијским предлошцима.

Хајнц Миклас улази у науку радом на докторској дисертацији у којој је обрадио Диоптру – „Огледало душе“ византијскога писца Филипа Пустиняка (Монотропа) из XI века, у словенском преводу из XIV века,² а теми се враћао неколико пута,³ тежећи темељном издању Диоптре,⁴ што је, у сарадњи с колегама, и остварио у два капитална публикацијама.⁵ Недуго потом, он ће се обрести у рукописној збирци светогорскога манастира Зографа, радећи на ревизији каталога Григорија Андрејевича Иљинскога (1876–1937),⁶ узимајући тада у обзир и податке из прегледа Антона Поп-Стојилова Никова (1869–1928),⁷ што ће штампати у првом броју Старобугаристике, тек покренутога часописа.⁸ Седамнаест година доцније, заједно с искусним бугарским стручњацима, проф. Миклас ће објавити савремени каталог словенских рукописа истога манастира, праћен палеографским албумом.⁹ У међувремену, такође заједно с другим колегама, он ће издати инвентар словенских рукописа у Савезној Републици Немачкој,¹⁰ а исте године када је штампан Зографски каталог, објављен је и обимни Прелиминарни каталог црквенословенских хомилија у словенским рукописима XI–XVI века Татјане Владимировне Черторицке, у редакцији проф. Микласа.¹¹ У првој истраживачком периоду проф. Микласа пажња је усредсређена ка ћириличким рукописима и ћириличком писму, када он покушава да утврди историјске околности, време и место настанка ћирилице и структуру првобитнога писма, али и његову типологију и развој до краја средњег века; оваквим темама, разуме се, враћаће се и касније.¹² У Бечу је проф. Миклас после смрти проф. Мареша (1994) наследио пројекат проучавања словенских рукописа који су пронађени на Синају 1975. године,¹³ и од тада почиње његово снажније занимање за глаголицу, у истом кључу, али пре свега из перспективе древних синајских рукописних сведочанстава. Неко време још ће се занимати и ћирилицом и глаголицом – у светлости грчке писмености и њихова међусобнога односа, између осталог и на грађи раних химнографских састава (пре свега Азбучне молитве), по потреби дајући и синтезу,¹⁴ да би се потом превасходно усмерио на глагољску проблематику. Његови доприноси у разумевању првобитне глаголице су крупни – од могућнога објашњења графичких јединица од којих су изграђене графеме и уопште идеје на којој почива оригинално словенско писмо, до предлога реконструкције графијскога система, па чак и смелога датовања

и локализовања глагољских споменика писаних на пергаменту (ово је, ипак, најмање убедљиво), чије досадашње идентификовање почива претежно на палеографији, пре свега захваљујући примени графолингвистичке теорије.¹⁵ Проф. Миклас најпре коауторски издаје накнадно пронађени одломак Синајскога евхологија (1/N, поред главнога дела 37/O и петроградских одломака = 105 + 28 + 1 + 2 + 1 л.),¹⁶ потом редигује издање одломка старијега Синајскога псалтира (2/N, 38/O = 177 + 32 л.),¹⁷ и, у сарадњи са Силвијом Рихтер и Велизаром Садовским, приређује зборник научних радова посвећен историји глагољске писмености током њезина целокупнога трајања, изложених на међународном научном скупу који су организовали Институт за славистику у Бечу и Балканска комисија Аустријске академије наука (1996) – с намером да се продуби и конкретизује рад на накнадно пронађеним глагољским списима у манастиру Свете Катарине на Синају.¹⁸ Потом ће уследити серија радова – најчешће у сарадњи с другим колегама – посвећених конкретним глагољским споменицима или глагољским питањима,¹⁹ на чијем свршетку ће се наћи модерна критичка и фототипска издања млађега Синајскога псалтира (3/N),²⁰ Кијевскога мисала²¹ и наново другога фрагмента Синајскога евхологија (1/N).²² Књиге, приређене у складу с напредним могућностима савремене, вишедисциплинарно устројене науке и чврсто утемељене у најбољим традицијама словенске филологије, сабране су у серији *Glagolitica Sinaitica* (Vd. 1–4).²³ Проф. Миклас је писао о другим, али и о начелним питањима која се тичу мисије светих Ђирила и Методија и њихова наслеђа²⁴ (у ширем смислу речи овамо иду и неколика прилога посвећена „западном фонду“ у црквенословенским месецословима),²⁵ односно о старословенском језику и његовим редакцијама.²⁶ Из правих археографских истраживања чињених ради израде докторске дисертације (в. нап. 2) и у сусрету с рукописном збирком манастира Зографа, из чега се изродио први његов научни прилог у научноме часопису (в. нап. 8), и још понеки ситнији археографски допринос,²⁷ постепено ће – док је радио на Универзитету у Фрајбургу – улазити у проблематику едиционе праксе, дајући прве солидне резултате, опет, кроз сарадњу с другим ауторима. Најпре ће учествовати у узорном приређивању Догматике Јована Дамаскина († око 750), у потпуном словенском преводу из XIV века (на основу српскога, Крушедолскога преписа),²⁸ а затим фототипије Берлинскога зборника (у српској редакцији),²⁹ да би након рада на каталозима (в. нап. 9–11) учествовао у приређивању Догматике Јована Дамаскина у преводу кнеза Андреја Михајловича Курбскога (1528–1583) из друге половине XVI века.³⁰ После поменутога издања последњега дела Синајскога псалтира (2/N), приредио је, опет заједно с колегама, фототипско издање првога црквенословенског штампаног Четворојеванђеља српскога јеромонаха Макарија – у Трговишту у Влашкој (1512),³¹ па издање текста Берлинскога зборника,³² да би уз речена издања Диоптре (нап. 5) и између издања синајских глагољских старина (нап. 20–22) издавао – опет поглавито као члан великих истраживачких тимова – друге важне споменике – Четворојеванђеље цара Ивана Александра, рађено руком чувенога писара Сим(е)она

1356. године,³³ источнословенски Бечки октоих с прелаза XII–XIII века³⁴ и Енински апостол, класични споменик из XI (или с конца X (?)) века.³⁵

Проф. Хајнц Миклас се током већег дела свога радног века, нарочито у последње две деценије, занимао за примену рачунарске, односно дигиталне технологије – у каталошкој обради писаних споменика, њихову снимању, истраживању, бољем разумевању оштећених текстова, дешифровању палимпсеста, (аутоматском) читању рукописних текстова, њихову приређивању и објављивању. Ово изискује претходну систематизацију и ваљану стандардизацију двају словенских писама у оквиру међународног кодног система (Уникод-стандард), што омогућује њихову несметану примену у дигиталним уређајима и на интернету, односно размену података. У овој отвореној и експанзивној интердисциплинарној области објавио је највећи број ситнијих (информативних, прегледних и аналитичких) студија и чланака, углавном кроз иновативну сарадњу с колегама у ширем сарадничком тиму, нарочито са специјалистима из области рачунарске технологије и дигиталне фотографије, а касније и биолошко-хемијских научних дисциплина (ради одгонетања порекла, утврђивања тренутног стања и бољег чувања пергаментна на којем су писани древни словенски споменици).³⁶

Професора Микласа сам упознао у Београду, у току одржавања међународне научне конференције посвећене стандардизацији старословенске ћирилице (октобра 2007). Био је то велики научни скуп у Српској академији наука и уметности, на којем су учествовали угледни стручњаци из различитих земаља, међу којима су се нарочито истакли професори из Аустрије и Русије – пре свега Хајнц Миклас и Виктор Аркадјевич Баранов, али и Јоханес Рајнхарт и Анатолиј Аркадјевич Турилов. Као секретар организационог одбора и сарадник на припреми научних материјала пре и после скупа, заједно с инж. Зораном Костићем, водећим српским типографом и аутором више ћириличких електронских писама, имао сам част блиско сарађивати с проф. Микласом, чије су идеје пресудно утицале на уобличење Стандарда старословенског ћириличног писма, произишлога из завршног заседања на научном скупу (в. нап. 36). Овај предлог за регистрацију у Уникоду у коначном није прошао, јер су га онемогућили они који су сматрали да имају тапију на статус ћирилице у свету рачунарске технологије; тада сам први пут видео до чега може довести сујета у академском свету, тамо где не би требало да је буде. Али, скуп је довео до хомогенизације погледа на изглед, тип и инвентар старословенског електронског слога, и у српској науци и шире прихваћен је као доминантан фонт Монах (односно његови визуелни деривати) – у основи обликован као необележена варијанта Хиландарског устава (нормализована и ослобођена од болда), дизајнираног према калиграфском писму писара Сим(е)она из Четворојевањела патријарха Саве IV (1354–1375), што се чува у збирци манастира Хиландара (бр. 13).³⁷ Тада смо из непосредне близине упознали драг карактер проф. Микласа, али и разум и дубоко познавање важне старословенске проблематике. Он је тада остао међу својим западним колегама усамљен, стајући на страну разумних предлога и реалних потреба савремене славистике, нашавши се на истој страни где и стручњаци из Србије и Русије; на другој страни

силовито су наступили стручњаци из Велике Британије, Сједињених Америчких Држава, Немачке и Бугарске (видели смо то врло добро неколико месеци касније у Софији, фебруара 2008). Ипак, захваљујући људској ширини проф. Микласа, све је релативно брзо изглађено и заједно се ишло даље (о свему, посредно, в. ауторе предлога за стандардизацију и допуну стандарда електронских писама 2008–2010. године у нап. 36). Проф. Миклас кога смо тада упознали оставио је непоновљив утисак, и нама који смо се у старословенистици тек развијали својом принципијелношћу и научним резонем, али и отвореношћу за сарадњу, дао је пример који треба следити.³⁸ – Укупним својим делом он је вишеструко задужио славистику; и српска наука као њен део има више разлога да га с посебним поштовањем памти.

ВИКТОР САВИЋ

Филолошки факултет Универзитета у Београду
Институт за српски језик САНУ
<https://orcid.org/0000-0001-7003-3201>

ИЗВОРИ

Милтенова, Анисава. „In memoriam. Хайнц Миклас (1948–2023).“ *Българистика/Bulgarica*, 47 (2023), 157–158.

Редакција на сп. *Palaeobulgarica*, Кирило-Методијевски научен център. „Хайнц Миклас. In memoriam.“ *Palaeobulgarica/Старобългаристика*, XLVII/4 (2023), 3–9.

Шнитер, Марија. „Публикации на проф. д-р Хайнц Миклас (1975–2023).“ *Старобългарска литература*, 69–70 (2024), 403–419.

Miklas, Heinz. „Schriftenverzeichnis von Heinz Miklas (Stand: März 2008).“ *Wiener Slavistisches Jahrbuch*, 54 (2008), 245–254.

Miklas, Heinz Franz Alfred, Prof. Dr. phil. habil. Dr. h.c. *Curriculum vitae*. https://slawistik.univie.ac.at/fileadmin/user_upload/i_slawistik/News_Events/2023/Lebenslauf_Miklas_Heinz.pdf (23. 01. 2026).

Miklas, Heinz. *Schriftenverzeichnis (Stand: September 2023)* https://slawistik.univie.ac.at/fileadmin/user_upload/i_slawistik/News_Events/2023/Miklas_Heinz_Schriftenverzeichnis__09.2023_.pdf (23. 01. 2026).

Miklas, Heinz. <http://orcid.org/0000-0003-3873-7705> (26. 01. 2026).

ЛИТЕРАТУРА

Велчева, Боряна. „Миклас, Хайнц.“ *Кирило-методијевска енциклопедија*, Том II, И–О. София 1995, 659–661.

Николова, Светлина, Веселка Желязкова. „Нов чуждестранен член на Българската академия на науките.“ *Palaeobulgarica/Старобългаристика*, XXX/4 (2006), 78–82.

Шнитер, Марија. „Проф. д-р Хайнц Миклас (1948–2023).“ *Старобългарска литература*, 69–70 (2024), 395–402.

Delikari, Angeliki. „Acta Heinz Miklas.“ *Palaeobulgarica/Старобългаристика*, XXXII/4 (2008), 96–104.

Newerkla, Stefan Michael. *Heinz Miklas (1948–2023). Nachruf auf O. Univ.-Prof. i. R. Dr. Heinz Miklas*. Universität Wien – Institut für Slawistik, 14. 12. 2023. https://slawistik.univie.ac.at/news-events/einzelansicht/news/heinz-miklas-1948-2023-1/?no_cache=1&cHash=6a04c40e13f2de2fbb54e31eaa174341 (23. 01. 2026).

НАПОМЕНЕ

- 1 С правом поносан на укупан значај бечке славистике, проф. Миклас је у последњем периоду свога живота објављивао прилоге посвећене актуелним приликама и перспективама даљега развоја славистике у Аустрији, али и више историографских прилога посвећених раду бечких и уопште аустријских славистичких институција и слависта: Н. Miklas. „Eine Wiener Schule der Slawistik.“ J. Besters-Dilger, Н. Miklas (red.). *Slawistik an der Universität Wien 1849–1999*. Wien, 1999, 2–13; „Stand und Entwicklungsperspektiven der Slavistik in Österreich.“ V. Vavřínek (ed.). *Current State and Further Perspectives of Slavonic Studies in Central Europe*. Prague, 2000, 37–40; (mit J. Besters-Dilger). „Geleitwort zu 150 Jahre Slawistik an der Universität Wien.“ *Wiener Slavistisches Jahrbuch*, 45 (1999 [2000]), 7–14; „Zur Rolle der Wiener akademischen Institutionen in der Geschichte der Slavistik des 19. Jahrhunderts.“ A. Bernard (dir.). *Histoire de la slavistique. Le rôle des institutions*. Paris, 2003, 17–44; (mit S. Hafner, E. Ertl). „Geschichte der österreichischen Slawistik, 1918–1938.“ Mit einem Anhang von Н. Miklas. G. B. Bercoff u. a. (Hrsgg.). *Beiträge zur Geschichte der Slawistik in den nichtslawischen Ländern*. Wien, 2005, 27–87; (mit R. Sablatnig u. a.). „The Vienna Glagolitic Projects: 'Past and Presence.'“ P. Stankovska in dr. (ur.): *Rajko Nahtigal in 100 let slavistike na Univerzi v Ljubljani*. Ljubljana, 2019, 63–80. – С овиме у вези стоје и зборници радова посвећени појединим иностраним славистима који су окончали своју каријеру у Бечу, у којима се дају и поједина њихова дела и осврти на њихов рад, али и један међународни зборник у којем се сабирају доприноси иностране славистике: F. B. Poljakov (Hrsg.), Н. Miklas (Red. u. Vorw.), Nikolaj S. Trubetzkoy. *Russland–Europa–Eurasien. Ausgewählte Schriften zur Kulturwissenschaft*. Wien, 2005, 479 S.; G. Brogi Bercoff, P. Gonneau, Н. Miklas (éd.). *Contribution à l'histoire de la slavistique dans les pays non slaves*. Wien, Paris, 2005, 571 S.; J. Besters-Dilger, Н. Miklas, G. Neweklowsky, F. B. Poljakov (Hrsgg.). *Wort–Geist–Kultur. Gedenkschrift für Sergej S. Averincev*. Frankfurt a. M. u. a., 2006, 493 S.
- 2 Н. Miklas. *Die Dioptra des Philippos Monotropos im Slavischen. Allgemeine Untersuchung und Text des ersten Buches*. Dissertation. Graz, im April 1975, CVI + 96 Doppels.
- 3 Х. Миклас. „Към въпроса за славянския превод на Филиповото съчинение 'Диоптра.'“ *Старобългарска литература*, 2 (1977), 169–181; „Поглед върху Филипвата 'Диоптра.'“ *Старобългарска литература*, 3 (1978), 56–61.
- 4 Н. Miklas. „Zur Edition der Dioptra des Philippos Monotropos.“ *XVI. Internationaler Byzantinistenkongreß*. Akten, I. Hauptreferate. Beiheft = *Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik*, 31/Beiheft (1981), sub 2.1 (5 S.).
- 5 Г. М. Прохоров, Х. Миклас, А. Б. Бильдюг (изд. подг.), М. Н. Громов (отв. ред.). «Диоптра» Филиппа Монотропа: антропологическая энциклопедия православного Средневековья. Москва, 2008, 733 с.; Н. Miklas, J. Fuchsbaauer (Hrsgg.). *Die kirchenslavische Übersetzung der Dioptra des Philippos Monotropos*, Bd. 1. Überlieferung. Text der Programmata und des ersten Buches. Wien: Holzhausen, 2013, 409 S.
- 6 Г. Ильинский. „Рукописи Зографскаго монастыря на Афонѣ.“ *Извѣстія Русскаго археологическаго института въ Константинополь*, XIII (1908), 253–276.

- 7 А. П. Стоиловъ. „Прѣгледъ на славянскитѣ рѣкописи въ Зографския манастирѣ.“ *Църковенъ вѣстникъ*, III/7–9 (1903), 117–160.
- 8 Н. Miklas. „Ein Beitrag zu den slavischen Handschriften auf dem Athos.“ *Palaeobulgarica/Старобългаристика*, I/1 (1977), 65–75.
- 9 Б. Райков, С. Кожухаров, Х. Миклас, Х. Кодов. *Каталог на славянските рѣкописи в библиотеката на Зографския манастир в Света гора*. София, 1994.
- 10 Н. Miklas, J. N. Ščarov, W. R. Veder. „The Slavic Manuscripts in the Federal Republic of Germany.“ *Полата кѣингопнсьнаи*, њ (1984), 39–58.
- 11 Т. V. Čertorickaja (zus. v.), Н. Miklas (Hrsg.). *Vorläufiger Katalog kirchenslavischer Homilien des beweglichen Jahreszyklus aus Handschriften des 11.–16. Jahrhunderts vorwiegend ostslavischer Provenienz*. Opladen, 1994.
- 12 Н. Miklas. „Zur Struktur des kyrillisch-alkirchenslavischen (altbulgarischen) Schriftsystems. Ein Systematisierungsversuch.“ *Palaeobulgarica/Старобългаристика*, XII/3 (1988), 52–65; „Paläographische und graphematische Aspekte der kyrillischen Schriftentwicklung in Bulgarien (bis zum 14. Jahrhundert).“ R. Lauer, P. Schreiner (Hrsgg.). *Kulturelle Traditionen in Bulgarien*. Göttingen, 1989, 68–90; „Litterae Palaeoslovenice.“ *Saeculum*, 40/3–4, 1989 (1990), 253–272; „От Преславския събор до Преславската школа. Въпроси на графематиката.“ *Palaeobulgarica/Старобългаристика*, XVII/3 (1993), 3–12; „Zur Typologie der altkyrillischen kürzenden Graphie.“ *Полата кѣингопнсьнаи*, кѣ-кѣ (1995), 37–59; „Westkyrillisch „Derv“ und die Herkunft der nicht-griechischen Elemente der Kyrillica.“ J. Reinhart, T. Reuther (Hrsgg.): *Ethnoslavica*. Festschrift für Herrn Univ. Prof. Dr. Gerhard Neweklowsky zum 65. Geburtstag. Wien, 2006, 171–178; „Eine kirchenslavische Inschrift aus Thrakien.“ B. Symanzik (Hrsg.). *Studia Philologica Slavica*. Festschrift für Gerhard Birkfellner zum 65. Geburtstag. Münster, 2006, 447–451.
- 13 За налаз и каталожки опис свих јединица в. I. C. Tarnanidis. *The Slavonic Manuscripts Discovered in 1975 at St Catherine's Monastery on Mount Sinai*. Thessaloniki, 1988.
- 14 Н. Miklas. „Griechisches Schriftdenken und slavische Schriftlichkeit. Glagolica und Kyrillica zwischen Verschriftung und Verschriftlichung.“ K. Mácha (ed.). *Das slawische Phänomen. FS für Prof. Dr. Antonín Měšťán zu seinem 65. Geburtstag*. Prag, 1996, 117–124 (= Ch. Ehler, U. Schaefer (Hrsgg.). *Verschriftung und Verschriftlichung. Aspekte des Medienwechsels in verschiedenen Kulturen und Epochen*. Tübingen, 1998, 132–155); „Fragen und mögliche Antworten zu den frühesten Zeugnissen des kyrillomethodianischen Schrifttums.“ *Thessaloniki – Magna Moravia*. Proceedings of the International Conference Thessaloniki, 16–19 October 1997. Thessaloniki, 1999, 201–215; „Die slavischen Schriften: Glagolica und Kyrillica.“ W. Seipel (Hrsg.). *Der Turmbau zu Babel. Ursprung und Vielfalt von Sprache und Schrift*. Ausstellungskatalog des Kunsthistorischen Museums, herausgegeben. Bd. IIIa. Wien 2003, 243–249; „Beschreibungen von 11 glag. und kyrill. Denkmälern.“ W. Seipel (Hrsg.). *Der Turmbau zu Babel. Ursprung und Vielfalt von Sprache und Schrift*. Ausstellungskatalog des Kunsthistorischen Museums. Bd. IIIb, Wien 2003, 236–246; „Гимнографические памятники и развитие древнеславянских письменных систем.“ *BraSlav*, 2, 2003 (2004), 54–63.
- 15 Н. Miklas. „Zum griechischen Anteil am glagolitischen Schriftsystem des Slavenlehrers Konstantin-Kyrill.“ *Palaeoslavica*, X/1. For Professor Ihor Ševčenko on his 80th birthday (2002), 281–311; „Jesus-Abbraviatur und Verwandtes: Zu einigen Rätseln der glagolitischen Schriftentwicklung am Material der *Azbučnaja molitva*.“ W. Honselaar et al. (eds.). *Time flies*. Festschrift for William R. Veder on the occasion of his departure as Professor of Slavic linguistics at the University of Amsterdam. Amsterdam, 2003, 171–204; „Какво ни казва графиката за текста и неговия създател.“ *Културните текстове на миналото: носители, символи и идеи*. Материали от Юбилейната международна научна конференция в чест на 60-годишнината на проф. д.и.н. Казимир Попконстантинов. Велико Търново, 29–31 октомври 2003, Кн. 1. *Текстовете на историята, история на текстовете*. София, 2005, 50–56; „Schrift und Bild: Zur Darstellungsfunktion der

- Glagolica des Slavenlehrers Konstantin-Kyrrill.“ M. Schnitter, E. Vavra, H. Wenzel (Hrsgg.). Ch. L. Diedrichs (red.). *Vom Körper zur Schrift*. Sofia, 2007, 45–75 + I–IV; „По следите на Константиновата глаголица.“ *Palaeobulgarica/Старобългаристика*, XXXI/1 (2007), 3–26; „Формална структура Константиновой глаголицы.“ А. И. Соболевский и русское историческое языкознание (к 150-летию со дня рождения ученого). Тезисы докладов Международной конференции (Москва, 8–11 июня 2007 г.). Москва, 2007, с. 43; (с Казимир Попконстантинов). „Оловен амулет с глаголически текст.“ *Средновековието в огледалото на един филолог*. Сборник в чест на Светлина Николова. – *Кирило-Методиевски студии*, 18 (2009), 385–398; (mit D. Hürner). „A Numerical Approach for Dating and Localising Glagolitic-Old Church Slavonic Documents on Graphemic Grounds.“ И. А. Бодуэн де Куртенэ и мировая лингвистика. Международная конференция. (V Бодуэновские чтения). Казанский федеральный университет, 12–15 октября 2015 г. Труды и материалы, Том 1. Казань, 2015, 14–23; „The Graphemic Coordinates of the Old Church Slavonic Glagolitic Horologion Fragment from Sinai.“ *Palaeobulgarica/Старобългаристика*, XLI/3 (2017), 3–18; „The Glagolica during the time of Clement of Ochrid.“ Св. Куюмджиева (отг. ред.). *Свети Климент Охридски в културата на Европа*. София, 2018, 160–195.
- 16 М. Schnitter, H. Miklas. „Kyrrilomethodianische Miszellen.“ *Anzeiger für Slavische Philologie*, XXII/1 (1994), 141–220.
- 17 P. Fetková, Z. Hauptová, V. Konzal, L. Pacnerová, J. Švábová (praep.), F. V. Mareš † – H. Miklas (red.). *Psalterii Sinaitici pars nova (monasterii s. Catharinae codex slav. 2/N)*. Wien, 1997, XXIII + 201 S.
- 18 H. Miklas (Hrsg.), unter der Mitarbeit von S. Richter, V. Sadovski. *Glagolitica – Zum Ursprung der slavischen Schriftkultur*. Wien, 2000.
- 19 H. Miklas. „Zur editorischen Vorbereitung des sog. Missale Sinaiticum (Sin. slav. 5/N).“ *Glagolitica – Zum Ursprung der slavischen Schriftkultur*. Wien, 2000, 117–129, XV–XVI; „Zur Relevanz des neuen sinaitischen Materials für die Entwicklungsgeschichte der Glagolica.“ М.-А. Дүрриг и др. (ur.). *Glagoljica i hrvatski glagolizam*. Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa povodom 100. obljetnice Staroslavenske akademije i 50. obljetnice Staroslavenskog instituta (Zagreb–Crk 2.–6. listopada 2002). Zagreb, 2004, 389–399; „Zum Gang der Erforschung der glagolitischen Neufunde im Katharinenkloster auf dem Sinai.“ W. Moskovich et al. (eds.). *Jews and Slavs*, 20. *The Holy Land and the Manuscript Legacy of Slavs* (2008), 48–59; (mit M. Gau u. a.) „St. Catherine’s Monastery on Mount Sinai and the Balkan-Slavic Manuscript-Tradition.“ H. Miklas, A. Miltenova (eds.). *Slovo: Towards a Digital Library of South Slavic Manuscripts*. Proceedings of the international conference 21–26 February 2008, Sofia, Bulgaria. Sofia, 2008, 13–36; „Mount Sinai and the Cyrillo-Methodian Heritage.“ Κ. Νιχωριτης κ. άλλ. (εκδ.). Σπαράγματα Βυζαντινοσλαβικής κληρονομιάς. Χαριστήριος τόμος στον καθηγητή Ιωάννη Χρ. Ταρνανίδη. Θεσσαλονίκη, 2011, 35–53; (mit D. Hürner, M. Gau). „Nachträge zum glagolitisch-alkirchenslavischen *Menaеum Sinaiticum* (Cod. Sin. slav. 4/N).“ *Библистика. Славистика. Русистика*. К 70-летию заведующего кафедрой библистики профессора Анатолия Алексеевича Алексеева. Санкт-Петербург, 2012, 187–210; „Синайская глаголическая псалтырь Димитрия.“ *Старобългарска литература*, 49–50 (2014), 11–27; (mit D. Hürner). „Westliche Elemente in den sinaitischen glagolitischen Handschriften.“ V. Badurina Stipčević i др. (ur.). *Hrvatsko glagoljaštvo u Europskom okružju*. Zbornik radova Međunarodnoga znanstvenoga skupa povodom 110. obljetnice Staroslavenske akademije i 60. obljetnice Staroslavenskoga instituta Crk, 5. i 6. listopada 2012. Zagreb, 2015, 301–320; (with M. Gau, D. Hürner). „Preliminary Remarks on the Old Church Slavonic *Psalterium Demetrii Sinaitici*.“ A. Kulik et al. (eds.). *The Bible in Slavic Tradition*. Leiden, Boston, 2016, 21–88; (with A. Diamandopoulos). „Plants with Diuretic Action According to Dioscurides. *Materia medica* in the Glagolitic Old Church Slavonic Medical Folia from Sinai.“ *Nephrology Dialysis Transplantation*, 31, Issue suppl. 1 (1 May 2016), p. i341; „Researching the Old Church Slavonic-Glagolitic manuscripts from the New Finds.“ *Sinaiticus*. The Bulletin of the Saint Catherine Foundation (2019), 12–15; (И. Димитрова). „Глаголическите изследвания – съвременно състояние и перспективи.“ А. Тотоманова, Т. Славова (ред.). *Седми междунаро-*

- ден колоквиум по старобългаристика. Сборник доклади. Софија, 2020, 230–238; „Excavating the Palimpsests in the Glagolitic Manuscripts from Sinai.“ C. Rapp et al. (eds.). *New Light on Old Manuscripts. The Sinai Palimpsests and Other Advances in Palimpsest Studies*. Vienna, 2023, 217–230.
- 20 М. Gau et al. (praep.), H. Miklas (red.). *Psalterium Demetrii Sinaitici (monasterii sanctae Catharinae codex slav. 3/N), adiectis foliis medicinalibus*. Wien, 2012, 301 pp.; H. Miklas et al. (praep.), H. Miklas et al. (red.). *Psalterium Demetrii Sinaitici et Folia Medicinalia (Monasterii sanctae Catharinae codex slavicus NF 3)*. Editio critica. Wien, 2021, 540 pp.
- 21 H. Miklas, D. Hürner (Hrsgg.), mit Beiträgen von S. Brenner u. a. *Die Kiever Blätter (Sacramentarium glagoliticum Sinaiticum) der Vernads'kyj-Nationalbibliothek der Ukraine (Cod. F. 301, Nr. 328 P)*. Faksimile-Edition mit kyrillischer Transliteration und Paralleltextrn. Sofia, 2023, 230 pp.
- 22 H. Miklas. u. a. (Hrsgg.), K. Ackermann u. a. (Mitw.). *Euchologii Sinaitici pars nova (monasterii sanctae Catharinae codex slav. NF 1)*. Sofia, 2023, 188 S.
- 23 У мањим прилозима и посебним издањима повремено се говори о географском простору с којег су потекли поједини писари и о традицијама којима они припадају. Аутори се у почетку нису изјашњавали о српскоме пореклу неких од њих, задовољивши се уопштеним констатацијама (нпр. о подручју Далмације, Диоклије, Травуније итд.), на основу којих се могу изводити различити закључци, у зависности од становишта читалаца, али не и историјских чињеница. Па ипак, битан је то помак у односу на радове ранијих истраживача, међу којима је било и оних који су свесно избегавали могућност да се ова изузетна грађа, макар и посредно, веже за српско писано наслеђе. У каснијим прилозима заслуга је самога проф. Микласа што је уважено и цитирано и савремено српско гледиште. О уделу српске компоненте у реченој грађи в. В. Савић. „Редакцијске одлике прве стране Кијевских листића.“ Ј. Радић, В. Савић (ур.). *Светии Кирило и Методије и словенско њисано наслеђе: 863–2013*. Београд, 2014, 277–308; „Димитрије Синаит је најстарији српски књижевник.“ *Политика*, год. СХП, бр. 36615 (17. октобар 2015), 1, 8; *Српска књижевна реч у својим њрвим сџолењима*. Подгорица, Ниш, 2019, 15–18, 57–110; N. Glibetić. „The ‘New Finds’ Glagolitic Manuscripts as Sources for Medieval Serbian Liturgical History.“ А. Јефтић и др. (прир.). *Вера и мисао у вртлоу времена*. Међународни зборник радова у част митрополита Амфилохија (Радовића) и епископа Атанасија (Јевтића). Београд, Подгорица, Фоча, 2021, 187–199; В. Савић. „Српски међу словенским рукописима у манастиру Свете Катарине на Синају (XI–XII век).“ *Црквене сџудије*, 19 (2022), 15–43.
- 24 H. Miklas. „Kyrillomethodianisches und nachkyrillomethodianisches Erbe im ersten ostslavischen Einfluß auf die südslavische Literatur.“ K. Trost u. a. (Hrsgg.). *Symposium Methodianum. Beiträge der Int. Tagung in Regensburg (17. bis 24. April 1985) zum Gedenken an den 1100. Todestag des heiligen Method. Neuried 1988, 437–472*; „Materialien zur Erforschung des Werkes Methods und seiner Schüler.“ E. Konstantinou (Hrsg.). *Leben und Werk der byzantinischen Slavenapostel Methodios und Kyrillos. Beiträge eines Symposiums der Griechisch-deutschen Initiative Würzburg im Wasserschloß Mitwitz vom 25.-27. Juli 1985 zum Gedenken an den 1100. Todestag des hl. Methodios*. Münsterschwarzach, 1991, 65–81; „Мисията на Кирил и Методиј и обединението на Европа.“ *Българистика/Bulgarica*, 8 (2004), 9–18; „Zur Orientierung der Mission von Methodios und Kyrillos.“ E. Konstantinou (Hrsg.). *Methodios und Kyrillos in ihrer europäischen Dimension*. Frankfurt a. M. u. a., 2005, 53–71.
- 25 X. Miklas, M. Шнитер. „Имена и дати – предварителни резултати на изследването на т.нар. „западен фонд“ в славянските месецослови.“ А. Милтенова (ред.). *Медиевистика и културна антропология*. Сборник в чест на 40-годишната творческа дейност на проф. Донка Петканова. Софија, 1998, 27–36; M. Schnitter, H. Miklas. „Kyrillomethodianische Miszellen. Westliche Einträge in den ältesten kirchenslavischen Kalendarien.“ E. Hansack u. a. (Hrsgg.) *Festschrift für Klaus Trost zum 65. Geburtstag*. München, 1999, 259–288; И. Чекова, X. Миклас. „Западният фонд’ светци в църковнославянските Стишни синаксари.“ J. Besters-Dilger u. a. (Hrsgg.). *Wort – Geist – Kultur*. Gedenkschrift für Sergej S. Averincev. Frankfurt a. M. u. a., 2006, 47–125.

- 26 „Klassisch und kanonisch im Altkirchenslavischen.“ Stefano Aloe (Hrsg.). *Die slavischen Grenzen Mitteleuropas*. Festschrift für Sergio Bonazza. *Die Welt der Slaven*. Sammelbände, 34. München 2008, 131–148; H. Miklas, V. Sadovski. „Die Struktur des Altkirchenslavischen.“ K. Gutschmidt u. a. (Hrsgg.). *Die slavischen Sprachen*. Ein internationales Handbuch zu ihrer Struktur, ihrer Geschichte und ihrer Erforschung, Bd. 2. Berlin: De Gruyter Mouton, 2014, 1253–1275.
- 27 H. Miklas. „Zwei russische liturgische Gebrauchskodizes aus privatem Besitz.“ *Die Welt der Slaven*, XXIV/1 (N. F. III.1) (1979), 185–190; „Ein interessanter Neuerwerb der Universitätsbibliothek Freiburg i. Br.“ *Die Welt der Slaven* XXIV/2 (N. F. III.2) (1979), 298–307; „Eine athonische gottesdienstliche Sammelhandschrift in Basel.“ *Археографски ирилози*, 9 (1987), 125–146.
- 28 E. Weiher (Hrsgg.), unter Mitarbeit von F. Keller, H. Miklas. *Die Dogmatik des Johannes von Damaskus in der kirchenslavischen Übersetzung des 14. Jahrhunderts*. Freiburg i. Br., 1987, LX + 816 S. + 23 Taf.
- 29 H. Miklas (Hrsg.), V. M. Zagrebin (Ahn.). *Berlinski Sbornik. Vollständige Studienausgabe im Originalformat von Ms. (slav.) Wuk 48 aus dem Besitz der Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz, Berlin, und von Ms. o. p. I.15 der Staatlichen Öffentlichen Bibliothek „M. E. Saltykov-Ščedrin“, Leningrad*. Graz, 1988, 115 S. + 367 Taf. Издавању је претходно текст: H. Miklas. „Einige Bemerkungen zum sogenannten ‚Berlinski Sbornik.‘“ *Die slawischen Sprachen*, 1 (1982), 39–41.
- 30 J. Besters-Dilger, E. Weiher, F. Keller, H. Miklas (Hrsgg.). *Die Dogmatik des Johannes von Damaskus in der Übersetzung des Fürsten Andrej M. Kurbskij (1528–1583)*. Freiburg i. Br., 1995, LXXX + 928 S. + 26 Taf.
- 31 H. Miklas (bes. u. eingel.), Ş. Godorogea, Ch. Hannick (Mitw.). *Das Tetraevangelium des Makarije aus dem Jahre 1512*. Der erste kirchenslavische Evangeliendruck. Faksimile-Ausgabe. Paderborn, 1999, XLVIII S. + 291 Taf.
- 32 X. Миклас, Л. Тасева, М. Ђовчева (подг.). *Берлински сборник. Среднобългарски паметник от началото на XIV век, с допълнения от други ръкописи*. София, Виена, 2006, 456 с.
- 33 Т. Попова, X. Миклас (изд.). А. Алберги и др. (изслед.). *Четириевангелие на цар Иван Александър (British Library Add. Ms. 39627)*. Виена, 2017, 930 с.; Е. Мусакова, X. Миклас. *Четириевангелие на цар Иван Александър*. Коментарно издание. София, 2018, 64 с.; Пълно фототипно издание. София, 2018, 566 с.
- 34 *Віденський Октоїх. Codex Vindobonensis Slavicus 37*. Видання факсиміл'ного типу. Київ, 2019, 608 с.
- 35 I. Christova-Šomova et al. (praep.), S. Brenner et al. (diss.), I. Christova-Šomova, H. Miklas (red.). *Apostolus Eninensis (Bibliothecae Nationalis Bulgaricae codex 1144). Editio nova*. Sofia, Wien, 2022, 280 S.
- 36 По свему судећи, ово занимање се рађа на међународном научном скупу *International Data Bases for Medieval Manuscript Studies* (1987), с којег су објављена излагања у Полати књигописној (концем исте године) – H. Miklas. „CIP und ISBN Codes zur Erfassung von Manuskripten?“ *Полата књигописнага, 21-и* (1987), 85–87, и обнавља се с учешћем на научном скупу *EVA 2004 Moscow Conference*, где проф. Миклас излаже на тему: „Analysis of Traditional Written Sources with the Aid of Modern Technologies“ (2004). Остали чланци су: H. Miklas. „Glagolitic Alphabet in Unicode: Proposals for the Perfection of Slavonic Ranges.“ В. А. Баранов (отв. ред.). *Современные информационные технологии и письменное наследие: от древних рукописей к электронным текстам*. Материали међународној конференцији: Ижевск, 13–17 јула 2006 г. Ижевск, 2006, 114–117; (with M. Lettner et al.). „Registration of Multi-spectral Manuscript Images as Prerequisite for Computer Aided Script Description.“ М. Grabner, H. Grabner (eds.). *12th Computer Vision Winter Workshop*, St. Lambrecht, 2007, 51–58 (= (with M. Lettner et al.). „Digital Image Analysis for the Investigation of Ancient Manuscripts.“ А. Posluschny et al. (eds.). *Proceedings of the 35th International Conference on Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA)*. Berlin, Germany, April 2–6, 2007. *Kolloquien zur Vor- und Frühgeschichte*, 10. Bonn, 2008,

171–177); (with M. Lettner et al.): „Investigation of Medieval Manuscripts by Multispectral Imaging.“ V. Cappellini, J. Hemsley (eds.). *Electronic Imaging and the Visual Arts*. Florence, 2008, 100–105; (with M. Gau) „New Technical Methods for the Study of Damaged Manuscripts (demonstrated on Glagolitic material from Mt. Sinai).“ В. А. Баранов (отв. ред.). *Современные информационные технологии и письменное наследие: от древних текстов к электронным библиотекам*. Материалы Международной научной конференции Казань, 26–30 августа 2008 г. Казань, 2008, 177–180; (с В. А. Баранов, З. Костић, В. Савић). *Стандард старословенској ћириличној писма*. Коначни предлог. Света Гора Атонска: Манастир Хиландар, Београд, 2008, 24 с. (= кратка верзија: Г. Јовановић и др. (ур.). *Стандардизација старословенској ћириличној писма и њејова рејисирација у Уникоду*. Зборник радова са међународног научног скупа одржаног од 15. до 17. октобра 2007. године. Београд, 2009, 225–243); (with F. Kleber et al.): „Multispectral Acquisition and Analysis of Ancient Documents.“ M. Ioannides et al. (eds.): *Proceedings of the 14th International Conference on Virtual Systems and Multimedia (VSMM 2008)*. Dedicated to Cultural Heritage. Project Papers. Limassol, 2008, 184–191; (with F. Kleber et al.). „Ruling Estimation for Degraded Ancient Documents Based on Text Line Extraction.“ R. Sablating et al. (eds.). *Digital Cultural Heritage – Essential for Tourism*. Proceedings of the 2nd EVA 2008 Vienna Conference, Vienna, August 25–28, 2008. Vienna 2008, 79–86; (with M. Lettner et al.): „Registration and Enhancing of Multispectral Manuscript Images.“ J.-Ph. Thiran et al. (eds.). *16th European Signal Processing Conference (EUSIPCO08)*. Lausanne, Switzerland, August 25–29, 2008, 5 pp. (CD publication); (with M. Lettner et al.): „Contrast Enhancement in Multispectral Images by Emphasizing Text Regions.“ K. Kise, H. Sako (eds.). *Proceedings of the 8th IAPR International Workshop on Document Analysis Systems*. September 16–19, 2008, Nara, Japan. Nara, 2008, 225–232; (with F. Kleber et al.): „Ancient Document Analysis Based on Text Line Extraction.“ *The 19th International Conference on Pattern Recognition (ICPR)*. December 8–11, 2008, Tampa, Florida, USA. Tampa, 2008, 4 pp. (CD publication); „Проблеми стандартизације старославјанских писмених система.“ Г. Јовановић и др. (ур.). *Стандардизација старословенској ћириличној писма и њејова рејисирација у Уникоду*. Зборник радова са међународног научног скупа одржаног од 15. до 17. октобра 2007. године. Београд, 2009, 121–127; (with M. Everson, V. Baranov, A. Rabus). „Proposal to encode nine Cyrillic characters for Slavonic.“ <https://escholarship.org/uc/item/5rg669sc> (2010–01–21), 13 pp.; (with M. Gau et al.). „A Toolbox for Manuscript Analysis.“ B. Frischer et al. (eds.). *Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA)*. *Making History Interactive. Proceedings of the 37th International Conference*, Williamsburg, Virginia, United States of America, March 22–26, 2009. Williamsburg, Virginia. Oxford, 2010, 86–92; (with V. Baranov, D. J. Birnbaum, R. Cleminson, A. Rabus) „Proposal for a unified encoding of Early Cyrillic glyphs in the Unicode Private Use Area.“ A proposal prepared on behalf of the Commission for Computer Processing of Slavic Manuscripts and Early Printed Books to the International Committee of Slavists.“ *Scripta & e-Scripta*, 8–9 (2010), 9–26; (with Z. Kostić). „Proposal for the Transliteration of the Old Slavonic Scripts.“ *Scripta & e-Scripta*, 8–9 (2010), 39–46; (with M. Diem et al.). „Recognizing Degraded Handwritten Characters.“ F. Fischer et al. (eds.): *Codicology and Palaeography in the Digital Age*, 2. Norderstedt, 2010, 295–306; (with M. Gau et al.). „Image Acquisition & Processing Routines for Damaged Manuscripts.“ *Digital Medievalist*, 6 (2011), <https://journal.digitalmedievalist.org/article/id/6977/>; (with F. Kleber et al.). „Technical Approaches to Manuscript Analysis and Reconstruction.“ P. Engel et al. (eds.). *New Approaches to Book and Paper Conservation-Restoration*. Horn, Wien, 2011, 533–558; (with F. Hollaus et al.). „Digitalization of Ancient Manuscripts with the Aid of Multi-Spectral Imaging and Image Processing Techniques.“ A. Bienert, D. Haffner (eds.). *Proceedings of EVA Berlin – Electronic Media and Visual Arts*. Berlin, Germany, 7–9 November 2012, 94–100; (with F. Hollaus et al.). „Modern Technologies for Manuscript Research.“ В. Баранов и др. (ред.). *Информационне технологије и писмено наслеђе (EManuscript-2012)*. Материјали IV међународној научној конференцији. Петроза-

водск, 3–8 септември 2012 года. Петрозаводск–Ижевск, 2012, 57–63; (with M. Gau et al.). „New Technical Methods for the Study of Manuscripts Demonstrated on Glagolitic Material from Mt. Sinai.“ Ж. Л. Левшина (ред.). *Синайский кодекс и памятники древней христианской письменности: традиции и инновации в современных исследованиях*. Труды Международной научной конференции «Синайский кодекс. Рукопись в современном информационном пространстве» (Пятое Загребинские чтения). Санкт-Петербург, 12–13 ноября 2009 года. Санкт-Петербург, 2012, 149–168; (with A. Andreev, Y. Shardt). „Proposal to Encode Additional Glagolitic Characters in Unicode (Ponomar Project, Slavonic Computing Initiative).“ <http://www.unicode.org/L2/L2014/14087-glagolitic.pdf>. (2014–04–23), 17 pp.; (with A. Andreev, Y. Shardt). „Proposal to Encode Combining Glagolitic Letters in Unicode (Ponomar Project, Slavonic Computing Initiative).“ <https://www.ponomar.net/files/glagolitic.pdf>. (2014–07–05), 18 pp.; (with C. Rapp et al.). „The Centre of Image and Material Analysis in Cultural Heritage (CIMA) in Vienna and Its Present Activities.“ В. Баранов и др. (ред.). *Писменото наследство и информационните технологии (EManuscript–2014)*. Материали от V международна научна конференция. Варна, 15–20 септември 2014 г. София, Ижевск, 2014, 120–122; (with C. Rapp). „The Centre of Image and Material Analysis in Cultural Heritage (CIMA) in Vienna and its Current Activities. Part I: Introduction and Philology.“ *Palaeobulgaria/Cīтародбълтарисѣика*, XXXIX/1 (2015), 3–17; (with A. Čamba). „CIMA (Centre of Image and Material Analysis in Cultural Heritage), Vienna.“ *Comparative Oriental Manuscript Studies Bulletin*, 1/1 (April 1, 2015), 50–51; (with F. Hollaus et al.). „Readability Enhancement and Palimpsest Decipherment of Historical Manuscripts.“ O. Duntze et al. (eds.). *Codicology and Palaeography in the Digital Age*, 3. Norderstedt, 2015, 31–46; „Дигитализация на повредени ръкописи.“ А.-М. Тотоманова, Т. Славова (ред.). *Информатика, граматика, лексикография*. Сборник доклади и материали от заключителната конференция София, 29–30. 06. 2015. София, 2015, 118–122; (С. Бреннер, Р. Саблатниг). „Мултиспектрална сьемка для цифровой реставрации древних рукописей: устройства, методы и практические аспекты.“ *Историческая информатика* (2017/3), 116–134; 111. „The Centre of Image and Material Analysis in Cultural Heritage (CIMA).“ M. Griesser et al. (eds.). *Heritage Science Days*, 22–24 November 2017. Vienna. Vienna, 2017, 49–50; (with B. Fruehmann et al.). „Research and Investigation of Cultural Heritage within the Interdisciplinary CIMA Project.“ *Global Journal of Archaeology and Anthropology*, 3/3 (2018), 0051–0053; (with F. Hollaus, S. Brenner). „The Images of the Dragotin Palimpsest Provided by the Centre of Image and Material Analysis in Cultural Heritage.“ И. Христова-Шомова. *Драготин Миней. Български ръкопис от началото на XII в., запазен като палимпсест в Драготиния апостол (НБКМ 880)*. София, 2018, 737–742; (mit B. Frühmann u. a.). „Interdisziplinäre Studien mittelalterlicher Handschriften im CIMA-Projekt.“ *Restauratorenblätter*, 35 (2018), 7–30; „Experiences in the Analysis of Manuscripts at CIMA.“ А. Милтенова и др. (съст. и ред.). *Дигитални и аналитични подходи към писменото наследство*. Материали от 7-мата международна конференция EManuscript „Писменото наследство и информационни технологии“, 2018. София, 2019, 154–168; (with S. Brenner). „Multispectral Imaging of Degraded Manuscripts in the Ivan Vazov National Library in Plovdiv.“ *Годишник на Народната библиотека „Иван Вазов“ (2014–2018)* (2019), 32–48; (G. Piñar et al.). „Decoding the biological information contained in two ancient Slavonic parchment codices: an added historical value.“ *Environmental Microbiology* 22/8 (2020), 3218–3233; (S. Brenner et al.). „Virtual Conservation and Restoration via Multispectral Imaging and Spectroscopy.“ М. В. Корогодина (отв. ред.). *Исследование и реставрация рукописей*. Материали конференции – 2019 [Санкт-Петербург, 17–18 септември 2019 г.]. Санкт-Петербург, 2020, 15–27; (Ф. Голлаус, С. Бреннер). „Фотоматериали Кодексу Ганкенштайна (Codex Vindobonensis Slavicus 37), надани Центром аналізу зображень та матеріалів у культурній спадщині.“ Л. Гнатенко (відп. ред.). *Віденський Октоїх. Codex Vindobonensis Slavicus 37*. Дослідження. Міжнародна колективна монографія. Київ, Відень, 2021, 57–60. (в савторство с F. Hollaus, S. Brenner); (with P. Engel et al.). „Interdisciplinary Analyses of the

- Codex Marianus, Vienna part (Cod. Vind. slav. 146).“ *Scripta & e-Scripta*, 21 (2021), 23–40; (F. Cappa et al.). „The Kiev Folia: An interdisciplinary approach to unravelling the past of an ancient Slavonic manuscript.“ *International Biodeterioration & Biodegradation journal*, 167 (February 2022) 105342, 1–11; (G. Piñar et al.). „Complementary Strategies for Deciphering the Information Contained in Ancient Parchment Documentary Materials.“ *Applied Sciences* 12 (20) (17 October 2022), 10479, 1–26. – Неки од наведних текстова су, нажалост, објављени само на интернету, тако да међу њима има и оних који данас, како смо утврдили, нису доступни. Поред ситнијих прилога, проф. Миклас је учествовао и у приређивању зборника из истих области: Н. Miklas, А. Miltenova (eds.). *Slovo: Towards a Digital Library of South Slavic Manuscripts*. Proceedings of the international conference 21–26 February 2008, Sofia, Bulgaria. Sofia, 2008, 300 pp.; А. Милтенова, В. Баранов, Х. Миклас и др. (съст. и ред.). *Дигитални и аналитични подходи към писменото наследство*. Материали от 7-мата международна конференция Е’Manuscript „Писменото наследство и информационни технологии“, 2018. София, 2019, 314 с. – Објављена, напред помињана издања на којима је проф. Миклас радио, такође су изложена на интернету у оквиру Електронске колекције синајских глагољских споменика (Electronic collection of Sinaitic Glagolitic Manuscripts), на порталу Удмуртскога државнога универзитета у Ижевску („Манускрипт“), у оквиру електронскога корпуса средњовековних словенских рукописа, који је формирао проф. Виктор Аркадјевич Баранов, руководиоца лингвистичке катедре на овоме руском универзитету: *Psalterium Demetrii Sinaitici, Fragment of Glagolitic Tropologion or early Festal Menaion, Glagolitic medical folia, Glagolitic Horology-Fragment, Euchologii Sinaitici pars nova, Glagolitic Liturgiarium sive Euchologium secundum (olim “Missale”) Sinaiticum, Fragment of the Glagolitic Liturgiarium sive Euchologium secundum („Sinaitic Sluzhebnik“, „Folia of Krylov and Uspenskij“)* Sinaiticum (http://mns.udsu.ru/mns/portal.main?p1=55&p_lid=2&p_sid=1).
- 37 Писар Сим(е)он за собом је оставио књиге српске и бугарске језичке редакције, између осталог и напред поменуто Четворојеванђеље цара Ивана Александра и чувени Томићев псалтир, а учествовао је као помоћни писар и у преписивању Јеванђеља Николе Стањевића. О руци овога писара и његовом руком рађеним књијним целинама в. М. Харисијадис. „Раскошни византијски стил у орнаментици јужнословенских рукописа из XIV и XV века.“ В. Ј. Ђурић (ур.). *Моравска школа и њено доба*. Научни скуп у Ресави 1968. Београд, 1972, 211–227 + 22 сл.; Л. Цернић. „О атрибуцији средњовековних српских ћирилских рукописа.“ Д. Богдановић (ур.). Међународни научни скуп *Текстологија средњовековних јужнословенских књижевности*, 14–16. новембра 1977. Београд, 1981, 335–424.
- 38 Некако, у томе времену, нашао сам се на прекретници (2008/2009), када је требало да пријавим тему докторске дисертације, што из неколико крупних разлога нисам више желео учинити на своме матичном факултету. Проф. Миклас ме је стога неколико пута звао да студије наставим у Бечу и да докторирам (на грађи синајских рукописа) код њега лично – нешто што сваки научник може само пожелети. Професору сам срдечно захвалио на пажњи и најбољим намерама, као и на указаноме поверењу, али сам ипак, без много двоумљења, одлучио да усавршавање наставим у својој земљи, у Новоме Саду, где је, такође, постојала озбиљна палеославистика. Знао сам да ако се тада усмерим на Аустрију да је то више од пукога школовања – да ћу тамо највероватније једнога дана и остати, а ја сам, ипак, пре свега желео да служим науци у својој земљи. Овај гест је учврстио моје поштовање према проф. Микласу.

СПИСАК РЕЦЕНЗЕНАТА

ДР МАРИЈА ВАСИЉЕВИЋ

научни сарадник, Балканолошки институт САНУ, Београд

ДР ТОМИСЛАВ ЈОВАНОВИЋ

редовни професор у пензији, Филолошки факултет Универзитета у Београду

ДР КРИСТИНА МИЛОРАДОВИЋ

научни сарадник, Институт за историју уметности, Београд

ДР АЛЕКСАНДЕР НАУМОВ

професор емеритус, Универзитет Ка Фоскари, Венеција
Супрасањска академија, Супрасањ

ДР НЕБОЈША ПОРЧИЋ

ванредни професор, Филозофски факултет Универзитета у Београду

ДР ЉИЉАНА И. ПУЗОВИЋ

научни сарадник, Народна библиотека Србије, Београд

ДР ВИКТОР САВИЋ

редовни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду
научни саветник, Институт за српски језик САНУ, Београд

ДР ТАТЈАНА СУБОТИН-ГОЛУБОВИЋ

редовни професор, Филозофски факултет Универзитета у Београду

ДР БРАНИСЛАВ ТОДИЋ

редовни професор у пензији, Филозофски факултет Универзитета у Београду

ДР СВЕТЛАНА ТОМИН

редовни професор, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

ДР ВЛАДАН ТРИЈИЋ

научни сарадник, Народна библиотека Србије, Београд

ДР МИЛАНКА УБИПАРИП

научни сарадник, Народна библиотека Србије, Београд

ДР ИРЕНА ШПАДИЈЕР

редовни професор, Филолошки факултет Универзитета у Београду

ДР НЕБОЈША ШУЛЕТИЋ

научни сарадник, Балканолошки институт САНУ, Београд

REVIEWERS

TOMISLAV JOVANOVIĆ, DR SC.

Retired Full Professor, Faculty of Philology, University of Belgrade

KRISTINA MILORADOVIĆ, PhD

Research Associate, Institute of Art History, Belgrade

ALEXANDER NAUMOW, DR SC.

Prof. em., Ca' Foscari University of Venice, Venice

The Supraśl Academy, Supraśl

NEBOJŠA PORČIĆ, DR SC.

Associate Professor, Faculty of Philosophy, University of Belgrade

LJILJANA I. PUZOVIĆ, PhD

Research Associate, National Library of Serbia, Belgrade

VIKTOR SAVIĆ, DR SC.

Full Professor, Faculty of Philology, University of Belgrade

Principal Research Fellow, Institute for the Serbian Language of SASA, Belgrade

IRENA ŠPADIJER, DR SC.

Full Professor, Faculty of Philology, University of Belgrade

TATJANA SUBOTIN-GOLUBOVIĆ, DR SC.

Full Professor, Faculty of Philosophy, University of Belgrade

NEBOJŠA ŠULETIĆ, PhD

Research Associate, Institute for Balkan Studies of SASA, Belgrade

BRANISLAV TODIĆ, DR SC.

Retired Full Professor, Faculty of Philosophy, University of Belgrade

SVETLANA TOMIN, DR SC.

Full Professor, Faculty of Philosophy, University of Novi Sad

VLADAN TRIJIĆ, PhD

Research Associate, National Library of Serbia, Belgrade

MILANKA UBIPARIĆ, PhD

Research Associate, National Library of Serbia, Belgrade

MARIJA VASILJEVIĆ, PhD

Research Associate, Institute for Balkan Studies of SASA, Belgrade

АРХЕОГРАФСКИ ПРИЛОЗИ
ARCHEOGRAPHICAL PAPERS

Издавачи/Publishers

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА СРБИЈЕ

Скерлићева 1, 11000 Београд, Србија

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

Кнеза Михаила 36/1, 11000 Београд, Србија

NATIONAL LIBRARY OF SERBIA

1, Skerlićeva St. 11000 Belgrade, Serbia

INSTITUTE FOR THE SERBIAN LANGUAGE OF SASA

36/1, Knez Mihaila St. 11000 Belgrade, Serbia

За издаваче/For Publishers

ЈАСМИНА НИНКОВ, в. д. управника

ВЛАДАН ЈОВАНОВИЋ, в. д. директора

JASMINA NINKOV, Acting Director

VLADAN JOVANOVIĆ, Acting Director

Лектура и коректура/Proofreading

ВИКТОР САВИЋ

КАТАРИНА ШТЕТИЋ

ДРАГАНА ДУКИЋ-БОЈИЋ

VIKTOR SAVIĆ

KATARINA ŠTETIĆ

DRAGANA ĐUKIĆ-BOJIĆ

Превод на енглески/English Translation

ЈЕЛЕНА ВИТЕЗОВИЋ

JELENA VITEZOVIĆ

Технички уредник/Publishing Editor

МИРОСЛАВ А. ЛАЗИЋ

MIROSLAV A. LAZIĆ

Штампа/Printed by

RETRO PRINT, БЕОГРАД

RETRO PRINT, BELGRADE

Тираж/Circulation

300

Часопис излази једном годишње.
Објављени радови, као и Упутство за припремање рукописа за штампу и Упутство за рецензенте,
доступни су на интернет-страници Народне библиотеке Србије: nb.rs/arheografski-prilozi/

Рукописе за штампу слати на адресу:
Народна библиотека Србије
Одељење за археографију
(за Археографске прилоге)
Скерлићева 1, 11000 Београд
Телефон: +381112452662
e-mail: arheografskipriloz@nb.rs

Original texts for publication should be sent to the following address:
Narodna biblioteka Srbije
Odeljenje za arheografiju
(za Arheografske priloge)
Skerlićeva 1, 11000 Beograd
Phone: +381112452662
e-mail: arheografskipriloz@nb.rs

ISSN ISSN 0351-2819

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

09(497.11)

АРХЕОГРАФСКИ прилози = Archeographical papers /
уредници Владан Тријић, Мирослав А. Лазић. – 1979,
бр. 1– . – Београд : Народна библиотека Србије : Институт за српски
језик САНУ, 1979– (Београд : Retro print). – 26 cm

Годишње. – Текст на српском језику и на неколико светских језика. –
Друго издање на другом медијуму:
Археографски прилози (Online) = ISSN 1452-2233
ISSN 0351-2819 = Археографски прилози (Штампано изд.)
COBISS.SR-ID 15982082

YU ISSN 0351-2819
UDK 091